

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze Środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Nałęczów/ Małopolska/Królestwo Polskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Ziemi Lubelskiej

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum prywatne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum Ziemi Lubelskiej w Nałęczowie zostało założone w 1902 r. z inicjatywy dra Waława Lasockiego, dra Bronisława Malewskiego, dra Antoniego Puławskiego, w oparciu o zbiory naukowe Zakładu Uzdrowiskowego. Kolekcja muzeum obejmowała **zbiory fizjograficzne, geologiczne, etnograficzne, archeologiczne. W 1921 r. kolekcja została przekazana do Muzeum Lubelskiego w Lublinie.**

Daty działalności / zakres czasowy:

1902-1923

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

mnemoniczna

Rodzaj pamięci

lokalna (pamięć miejsca): pod względem społecznym/ przyrodniczym/ cywilizacyjnym

--

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

obszar historyczny; obszar etnograficzny; obszar artystyczny; obszar cywilizacji technicznej ; obszar naturalny

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY		1902: sala na parterze pałacu Małachowskich, Aleja Stanisława Małachowskiego 3 1908: Dom Ludowy w Nałęczowie (dwie sale), Al. Lipowa 6 1912: Dom Ludowy w Nałęczowie (trzecia sala)
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW		
GODZINY OTWARCIA		
DYREKTORZY		
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)		Dom Ludowy wybudowany w 1908 roku

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

1902: Muzeum Ziemi Lubelskiej 1908-1912: Muzeum Ziem położonych między Wisłą i Bugiem; 1912: Muzeum Ziemi Lubelskiej im. Mikołaja Kopernika (do 1921)

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

--

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

--

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Dr Waław Lasocki, dr Bronisław Malewski, dr Antoni Puławski – założyciele i właściciele Muzeum Ziemi Lubelskiej

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Dr Bronisław Malewski – kustosz zbiorów do 1908 roku.
Dr Waław Lasocki – kustosz zbiorów od 1908 roku do 1918 r.

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Szczegółowa historia instytucji

1877 dzierżawa Nałęczowa przez Fortunata Nowickiego, Waław Lasockiego i Konrada Chmielewskiego; gromadzenie zbiorów naukowych Zakładu Uzdrowskiego
1902-08-14 otwarcie **Muzeum Ziemi Lubelskiej**
1908-07-01 przeniesienie zbiorów do Domu Ludowego
1921 przekazanie zbiorów na rzecz Muzeum Lubelskiego

W 1751 r. właścicielem klucza bochotnickiego został starosta wąwolnicki Stanisław Małachowski herbu Nałęcz, który około 1770 r. rozpoczął budowę nowej rezydencji według projektu architekta królewskiego Ferdynanda Nax'a, w miejscowości od herbu nazwanej Nałęczów. W 1778 r. w pałacu zamieszkał nowy właściciel Antoni Małachowski, a ze względu na uzdrowski i leczniczy charakter miasta, przyjeżdżali tu dalecy i bliscy krewni oraz znajomi Małachowskich. Po powstaniu listopadowym dobra te kupił Michał Górski, a w 1877 r. wydzierżawili je lekarz Fortunat Nowicki wraz z kolegami, Sybirakami – Waławem Lasockim, lekarzem naczelnym kolei nadwiślańskiej i Konradem Chmielewskim. Od tego czasu w małej sali, na parterze pałacu gromadzono zbiory naukowe Zakładu Uzdrowskiego w Nałęczowie, dotyczące jego historii, dziejów Nałęczowa, danych fizjograficznych okolicy. Były to modele urzędzeń, statystyka lekarska, plany, analizy wód, oryginały lub odpisy dokumentów historycznych, fotografie lekarzy, administracji, interesujących wydarzeń, zbiorów widoków, zbiorów kart pocztowych, zbiorów prac lekarzy nałęczowskich, druków i prac o Nałęczowie.

Muzeum Ziemi Lubelskiej zostało otwarte **14 VIII 1902 r.** jako prywatna własność doktorów Waław Lasockiego, Bronisława Malewskiego i Antoniego Puławskiego. Opiekunem i kustoszem zbiorów był dr Bronisław Malewski. Pierwotnie zbiory mieściły się w pokoju na parterze pałacu Małachowskich. W 1908 r. zbiory przeniesiono do dwóch sal w mansardzie Domu Ludowego w Nałęczowie, a funkcję kustosa objął dr Lasocki, zapalony zbieracz wszelkich pamiątek, „wielki miłośnik ludu i jego zabytków”. W 1912 r. pozyskano jeszcze jedną salę na I piętrze, umieszczono w niej zbiory fizjograficzne.

Muzeum w tym czasie dwa razy zmieniało nazwę, w latach funkcjonowało jako Muzeum Ziem położonych między Wisłą i Bugiem, następnie Muzeum Ziemi Lubelskiej im. Mikołaja

Kopernika / Muzeum Nałęczowskie. Druga nazwa przetrwała do 1921 r., gdy dr Lasocki postanowił ofiarować zbiory do Lublina. Połączenie zbiorów nałęczowskich i zbiorów tworzącego się od 1903 r. Muzeum Lubelskiego w Lublinie przyczyniło się do utworzenia Muzeum Lubelskiego otwartego 18 II 1923 r.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

po 1877: zbiory naukowe Zakładu Uzdrawiskowego w Nałęczowie: okazy dotyczące jego historii, dziejów Nałęczowa, danych fizjograficznych okolicy; modele urządzeń, statystyka lekarska, plany, analizy wód, oryginały lub odpisy dokumentów historycznych, fotografie lekarzy, administracji, interesujących wydarzeń, zbiorów widoków, zbiorów kart pocztowych, zbiorów prac lekarzy nałęczowskich, druków i prac o Nałęczowie

po 1902: **zbiory fizjograficzne**: zielnik dr Lacewicza (przeszło 500 odmian flory jawnokwiatowej nałęczowskiej – opis kolekcji ukazał się w XVII t. „Pamiętnika Fizjograficznego”), dwa inne zielniki, kolekcja mchów i porostów; **zbiory geologiczne**, zbiory danych meteorologicznych, bogata kolekcja ptaków, motyli, owadów; **kolekcja etnograficzna** zawierająca: stroje ludowe miejscowego ludu (m. in. 40 sukman z 4 powiatów), modele chat, **zbiory archeologiczne**: groby przedhistoryczne odkryte w Antopolu na gruncie p. Śliwińskiego-14 grobów skrzynkowych, narzędzia kamienne, garnki, ozdoby, narzędzia z kości – „prawdopodobnie z końca neolitu”, dwie czaszki męska i kobieca i kilka kości długich;

Z przekazu dr Lasockiego w skład zbiorów Muzeum weszły: fotografie, ubiory i typy ludowe, część biblioteki, zbiorów rycin i sztychów, dwie szafy i dwie komody z brązami.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

dary

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Dr Wacław Lasocki (1837-1921) – fotografie, elementy stroju ludowego (sukmany, pasy, czapki, stroiki, czepeczki, mankiety, kamizelki, kapelusze, kaftany, krajki) i typy ludowe, część biblioteki: wydawnictwa etnograficzne, zbiorów rycin i sztychów, dwie szafy i dwie komody z brązami.

Dział fizjograficzny składa się z zielnika **dr Lacewicza** (przeszło 500 odmian flory jawnokwiatowej nałęczowskiej – opis kolekcji ukazał się w XVII t. Pamiętnika Fizjograficznego),

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

--

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

--

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

po 1877: pałac Małachowskich, mała sala na parterze 1908: Dom Ludowy w Nałęczowie, dwie sale w mansardzie 1912: Dom Ludowy w Nałęczowie, trzy sale w mansardzie

Wystawy czasowe

--

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

--

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

--

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

--

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

--

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

--

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Grażyna Jakimińska, <i>Wacław Lasocki i Muzeum Ziemi Lubelskiej w Nałęczowie</i> , Lublin, 1986.
--

Grażyna Jakimińska, Z. Nasalski, *100 lat Muzeum Lubelskiego*, [w:] *Studia i Materiały Lubelskie*, T. 15, s. 9-52.

Al. Janowski, *Wycieczki po kraju. III Puławy, Kazimierz, Janowiec, Nałęczów*, Warszawa 1907, s. 101.

Przeszłość i teraźniejszość Nałęczowa, przez A.P. i B. M., (Odbitka z tyg. „Naokoło Świata”), Warszawa 1903, s. 26-30.

„Ziemia Lubelska” 1909, nr 162 (16 czerwca)

H. Wierciński, Nekrolog Lasockiego, „Ziemia Lubelska” 1921, nr 390 (30 grudnia)

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

--

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Biblioteka cyfrowa WBP w Lublinie

Ciekawe cytaty

--

UWAGI:

--

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Małgorzata Wawrzak

Data sporządzenia karty:

--

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

--

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
--------------------------------------	--

LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	